
2ο Διαγώνισμα Α Τάξης Ενιαίου Λυκείου

Δυναμική Ι - Βαρύτητα

Ενδεικτικές Λύσεις

Θέμα Α

A.1. Όταν ένα σώμα κάνει ευθύγραμμη κίνηση με αρνητική ταχύτητα τότε :

(δ) κινείται προς τα αρνητικά του άξονα των συντεταγμένων.

A.2. Η μέση ταχύτητα είναι ίση με το μέτρο της στιγμιαίας ταχύτητας :

(α) Στην ευθύγραμμη ομαλή κίνηση.

A.3. Αν ένα σώμα κάνει ευθύγραμμη ομαλά επιταχυνόμενη κίνηση τότε :

(β) Η συνισταμένη δύναμη που δέχεται είναι σταθερή.

A.4. Η μάζα ενός σώματος :

(γ) Δεν αλλάζει από τόπο σε τόπο.

A.5.

(α) Η μέση ταχύτητα είναι διανυσματικό μέγεθος. **Λάθος**

(β) Η επιτάχυνση της βαρύτητας είναι μεγαλύτερη στην παραλία της Θεσσαλονίκης από ότι στην κορυφή του Ψηλορείτη. **Σωστό**

(γ) Η επιτάχυνση της βαρύτητας στην επιφάνεια της Σελήνης είναι μεγαλύτερη από την επιτάχυνση της βαρύτητας στην επιφάνεια της Γης. **Λάθος**

- (δ) Αδράνεια είναι η δύναμη που μας στέλνει προς τα μπροστά όταν είμαστε επιβάτες σε ένα λεωφορείο που φρενάρει. **Λάθος**
- (ε) Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη τα βαρύτερα σώματα πέφτουν γρηγορότερα από τα ελαφρύτερα, όταν αφεθούν από κάποιο ύψος, άποψη με την οποία συμφώνησε και ο Γαλιλαίος 2000 χρόνια μετά. **Λάθος**

Θέμα Β

Β.1. Σε κύβο Α μάζας m ασκείται συνισταμένη δύναμη μέτρου F , με αποτέλεσμα ο κύβος Α να κινείται με επιτάχυνση μέτρου $a = 4m/s^2$. Αν στον κύβο Α συγκολλησουμε έναν δεύτερο κύβο Β μάζας $3m$, προκύπτει σώμα Γ. Αν στο σώμα Γ ασκήσουμε συνισταμένη δύναμη μέτρου $2F$, τότε η επιτάχυνση με την οποία θα κινηθεί το σώμα Γ ισούται με:

(β) $2m/s^2$

Για το σώμα Α ισχύει ότι $F = ma \Rightarrow \frac{F}{m} = a$.

Για το σώμα Β ισχύει ότι $2F = (3m + m)a' \Rightarrow a' = \frac{2F}{4m} = \frac{a}{2} = 2m/s^2$

Β.2. Δύο σφαίρες Α και Β με ίσες μάζες αφήνονται να εκτελέσουν ελεύθερη πτώση από ύψος $\frac{h}{2}$ και h , αντίστοιχα. Εάν t_A και t_B οι χρόνοι που χρειάζονται οι σφαίρες Α και Β για να φτάσουν στο έδαφος, τότε ισχύει η σχέση:

(γ) $t_B = \sqrt{2}t_A$

Για να υπολογίσω τον χρόνο πτώσης πρέπει:

$$y = h = \frac{1}{2}gt^2 \Rightarrow t = \sqrt{\frac{2h}{g}} \Rightarrow \frac{t_A}{t_B} = \sqrt{\frac{\frac{2h_A}{g}}{\frac{2h_B}{g}}} \Rightarrow \frac{t_A}{t_B} = \sqrt{\frac{h_A}{h_B}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

B.3. Σιδερένιο κιβώτιο βάρους $\vec{B}$ βρίσκεται αρχικά ακίνητο στο έδαφος. Με την βοήθεια γερανού ασκείται στο κιβώτιο κατακόρυφη δύναμη $\vec{F}$ μέτρου $F = \frac{3B}{2}$. Το κιβώτιο ανέρχεται κατακόρυφα με σταθερή επιτάχυνση. Η αντίσταση του αέρα μπορεί να θεωρηθεί αμελητέα. Η επιτάχυνση της βαρύτητας g είναι σταθερή. Το κιβώτιο ανέρχεται με σταθερή επιτάχυνση που έχει μέτρο:

(α) $0,5g$

$$\begin{aligned}\Sigma F = ma &\Rightarrow F - B = ma \Rightarrow \frac{3B}{2} - B = ma \\ &\Rightarrow \frac{B}{2} = ma \Rightarrow \frac{mg}{2} = ma \Rightarrow a = \frac{g}{2}\end{aligned}$$

Θέμα Γ

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται η γραφική παράσταση της τιμής της ταχύτητας σε συνάρτηση με τον χρόνο για ένα σώμα μάζας $m = 2kg$ που κινείται σε οριζόντιο ευθύγραμμο δρόμο.

Γ.1 Αντλώντας πληροφορίες από το διάγραμμα να υπολογίσετε την τιμή της επιτάχυνσης με την οποία κινείται το σώμα στα χρονικά διαστήματα $0 \rightarrow 10s$, $10s \rightarrow 20s$, $20s \rightarrow 30s$

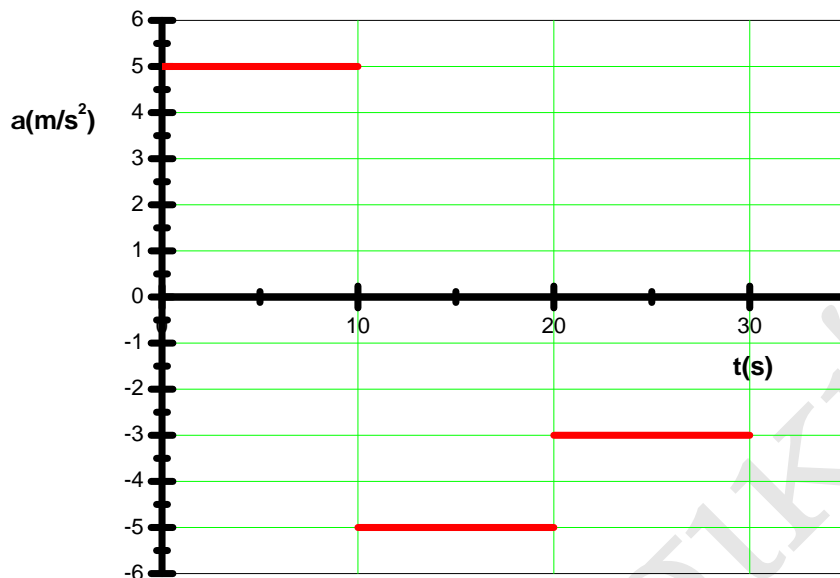
Η επιτάχυνση προκύπτει από την κλίση της ευθείας στο διάγραμμα ταχύτητας - χρόνου. $a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$

$$- 0 \rightarrow 10s : a = 5m/s^2$$

$$- 10 \rightarrow 20s : a = -5m/s^2$$

$$- 20 \rightarrow 30s : a = -3m/s^2$$

Γ.2 Να κατασκευάσετε τη γραφική παράσταση της τιμής της επιτάχυνσης του σώματος σε συνάρτηση με τον χρόνο σε βαθμολογημένους άξονες για το χρονικό διάστημα $0 \rightarrow 30s$

Γ.3 Να υπολογίσετε την μέση ταχύτητα του σώματος για το χρονικό διάστημα $0 \rightarrow 30s$

Από το διάγραμμα ταχύτητας χρόνου υπολογίζοντας το εμβαδό σε κάθε χρονικό διάστημα υπολογίζουμε την μετατόπιση ($\Delta x_1 = 250m$, $\Delta x_2 = -250m$, $\Delta x_3 = -150m$). Άρα το συνολικό διάστημα θα είναι $S = 250 + 250 + 150 = 650m$. Η μέση ταχύτητα θα είναι: $v_{\mu} \frac{S}{t} = \frac{65}{3} m/s$

Γ.4 Να υπολογίσετε το μέτρο της συνισταμένης δύναμης τις χρονικές στιγμές $t_1 = 5s$ και $t_2 = 15s$.

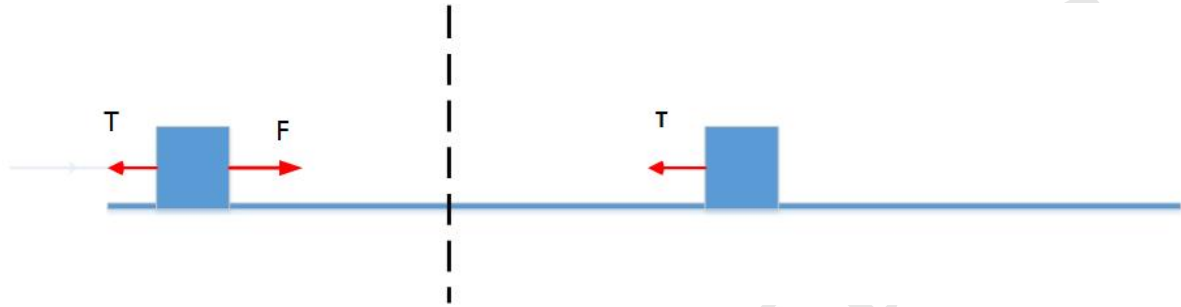
- την t_1 $\Sigma F = ma = 10N$
- την t_2 $\Sigma F = ma = -10N \Rightarrow |\Sigma F| = 10N$

Θέμα Δ

Σε σώμα μάζας $m = 10kg$ το οποίο αρχικά ηρεμεί σε οριζόντιο επίπεδο στην θέση $x = 0m$, αρχίζει να ασκείται τη χρονική στιγμή $t = 0s$ σταθερή δύναμη $\vec{F}$ παράλληλη προς το δάπεδο. Την χρονική στιγμή $t = 2s$, η

ταχύτητα του σώματος έχει μέτρο ίσο με $v = 6\text{m/s}$. Τι στιγμή αυτή καταργούμε τη δύναμη $\vec{F}$ και το σώμα σταματά στην θέση $x = 21\text{m}$.

Δ.1 Να σχεδιάσετε τις δυνάμεις που ασκούνται στο σώμα στα δύο πρώτα δευτερόλεπτα της κίνησης και τις δυνάμεις που ασκούνται στο σώμα από την $t = 2\text{s}$ μέχρι την στιγμή που σταματά.

Δ.2 Να υπολογίσετε την τιμή της επιτάχυνσης του σώματος στο χρονικό διάστημα από $t = 0\text{s}$ μέχρι $t = 2\text{s}$ και την θέση του κινητού τη χρονική στιγμή $t = 2\text{s}$.

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{6 - 0}{2 - 0} \Rightarrow a = 3\text{m/s}^2 \Rightarrow x = \frac{1}{2}at^2 = 6\text{m}$$

Δ.3 Να υπολογίσετε την τιμή της επιτάχυνσης του σώματος στο χρονικό διάστημα από την στιγμή $t = 2\text{s}$ μέχρι τη στιγμή που σταματά.

Θα σταματήσει την χρονική στιγμή που $0 = v_0 - a't \Rightarrow t = \frac{v_0}{a'}$. Η μετατόπιση στην διάρκεια της επιβραδυνόμενης κίνησης θα είναι $21 - 6 = 15\text{m}$:

$$x = v_0 t - \frac{1}{2}a't^2 \Rightarrow x = \frac{v_0^2}{2a'} \Rightarrow a' = \frac{6^2}{2 \cdot 15} \Rightarrow a' = 1,2\text{m/s}^2$$

Δ.4 Να υπολογίσετε το μέτρο της δύναμης $\vec{F}$.

Για τα πρώτα 2 δευτερόλεπτα $F - T = ma$ μετά την κατάργηση της F , $T = ma' \Rightarrow T = 12\text{N}$. Άρα $F - 12 = 30 \Rightarrow F = 42\text{N}$